

В якому випадку дитина, яка досягла повноліття має право на аліменти? Роз'яснює Міністр юстиції Павло Петренко.

Шановний Павле Дмитровичу! Маю до Вас питання. В мене - донька, якій зовсім скоро виповниться 18 років, вона навчається на першому курсі в університеті. Її батько справно платить аліменти, але запевняє, що коли їй виповниться 18ть, припинить платити. Чи може донька розраховувати на його підтримку упродовж навчання?

Світлана Шевченко

Хто має право на утримання?

Українським законодавством передбачено, якщо повнолітні дочка, син продовжують навчання (незалежно від форми) і у зв'язку з цим потребують матеріальної допомоги, батьки зобов'язані утримувати їх до досягнення 23 років за умови, що вони можуть надавати матеріальну допомогу.

Яким чином стягуються кошти на утримання?

Аліменти на утримання повнолітніх дочки або сина, які продовжують навчання, можуть виплачуватись у добровільному або судовому порядку. Існують два способи сплати аліментів у добровільно порядку:

Перший: батьки укладають між собою договір про сплату аліментів на дитину, у якому визначаються розмір та строки виплати. Якщо розмір аліментів визначено у твердій грошовій сумі, до договору-необхідно включати умови про індексацію, якщо платник і одержувач аліментів не домовилися про інше.

Договір укладається у письмовій формі та підлягає нотаріальному посвідченню.

Другий: один із батьків може подати за місцем своєї роботи заяву про відрахування аліментів на дитину у розмірі та на строк, які визначені у цій заяві. Однак така заява може бути ним відкликана.

Хто може звернутись до суду?

До суду можуть звернутися той з батьків, з ким проживає дитина, або безпосередньо дочка або син, які продовжують навчання. Позовна заява про стягнення аліментів подається до місцевого суду за зареєстрованим місцем проживанням або перебуванням відповідача чи позивача.

Які документи необхідні?

До суду подається, зокрема:

- позовна заява;
- копія паспорта (позивача та дитини);
- копія свідоцтва або рішення суду про розірвання шлюбу;
- копія свідоцтва про народження дитини;
- довідка з навчального закладу про те, що дитина перебуває на навчанні;
- довідка про заробітну плату одного з батьків, з якого передбачається стягнення аліментів (за наявності)

При зверненні до суду із позовом про стягнення аліментів, позивач звільняється від сплати судового збору.

Яким може бути розмір аліментів?

Суд визначає розмір аліментів на повнолітніх дочку, сина у твердій грошовій сумі і (або) у частці від заробітку (доходу) платника аліментів з урахуванням:

- стану здоров'я та матеріального становища дитини та платника аліментів;
- наявності у платника аліментів інших дітей, непрацездатних чоловіка, дружини, батьків, дочки, сина;
- інших обставин, що мають істотне значення.

Водночас суд не обмежується розміром заробітку (доходу) платника аліментів у разі встановлення наявності у нього витрат, що перевищують його заробіток (дохід), і щодо яких таким платником аліментів не доведено джерело походження коштів для їх оплати.

Чи можна змінити розмір аліментів?

Так, згодом розмір аліментів може бути зменшено або збільшено за рішенням суду. Це залежить від зміни матеріального або сімейного стану, погіршення або поліпшення здоров'я позивача або відповідача.

Коли припиняється право на утримання?

Право на утримання повнолітніх дочки, сина припиняється у разі припинення ними навчання. Разом з тим поновлення навчання, за умови недосягнення 23-річного віку, дозволяє звернутися з новим позовом до суду про стягнення аліментів.

Яка відповідальність за прострочення сплати аліментів?

При виникненні заборгованості з вини особи, яка зобов'язана сплачувати аліменти за рішенням суду або за домовленістю між батьками, одержувач аліментів має право на стягнення неустойки (пені) у розмірі 1% суми несплачених аліментів за кожен день прострочення від дня прострочення сплати аліментів до дня їх повного погашення або до дня ухвалення судом рішення про стягнення пені, але не більше 100 % заборгованості.

Принагідно хочу нагадати, що завдяки ініціативі Міністерства юстиції України було прийнято пакети законів **#ЧужихДітейНеБуває**, якими передбачено ряд обмежувальних заходів та фінансових санкцій, які застосовуються до «горе» батьків.

Згідно з ними, якщо особа заборгувала аліменти дитині понад 4 місяці (понад 3 місяці у разі, якщо дитина є тяжкохворою або дитиною з інвалідністю), державний або приватний виконавець виносить постанову про застосування обмеження до боржника щодо виїзду за кордон, керування транспортними засобами, користування зброєю та полювання. Разом з цим, особа включається до «ганебного» списку Єдиного реєстру боржників. Далі, якщо заборгованість по сплаті аліментів складає понад 1 рік, боржнику доведеться сплатити штраф у розмірі від 20 до 50 % від суми заборгованості.

Окремо Мін'юст співпрацює з Державною службою з питань праці та Державною службою зайнятості задля влаштування безробітних, стосовно яких відкрите виконавче впровадження по стягненню аліментів. Результат співпраці - майже 500 працевлаштованих боржників. Таким чином, боржники мають можливість добровільно сплачувати кошти на утримання своїх дітей.

Куди звертатися за більш детальною консультацією та роз'ясненнями?

Якщо у вас залишились питання з цього приводу, будь ласка, телефонуйте до контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за номером **0 (800) 213 103**, цілодобово та безкоштовно в межах України. В центрах та бюро надання безоплатної правової допомоги по всій країні ви можете отримати юридичну консультацію та правовий захист.